

«MottakerNavn»

«Adresse»

«PostNr» «Poststed»

Trondheim, 27.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5265

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Vedtak i klagesak om skadefelling av ulv i deler av Rendalen, Alvdal, Tynset, Tolga, Stor-Elvdal og Engerdal kommuner

Vi viser til klage fra NOAH datert 12. august 2022, og fra Aktivt Rovdyrvern datert 13. august 2022 på Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak om skadefelling av ulv datert 10. august 2022. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen. Klagesaken ble oversendt til oss 2. mars 2023. Vi beklager lang saksbehandlingstid for saken.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Alvdal og Tynset kommune søkte i brev datert 9. august 2022 om tillatelse til å skadefelle en ulv, dette med henvisning til muntlig søknad fremsatt 8. august. Bakgrunnen var at det var påvist skade på sau forårsaket av ulv ved Klettsætra i Rendalen kommune. Det opplyses i søknaden at Sølendalen hamnelag med tilgrensende beiteområder har om lag 3000 sauer på beite. Foruten skadefellingstillatelse ble det også søkt om dispensasjon til å benytte løs på drevet halsende hund og eventuell postering fra bil ved behov.

Statsforvalteren ga muntlig tillatelse til felling av ulv 8. august 2022, skriftlig vedtak er datert 10. august 2022. Det ble også gitt dispensasjon til å benytte løs på drevet halsende hund og til å postere fra bil med nærmere angitte vilkår.

Det ble ikke felt ulv i medhold av tillatelsen.

Klagene

NOAH uttrykker stor bekymring over at det i det hele tatt tillates skadefelling av ulv som er en kritisk truet art på norsk rødliste. NOAH argumenterer for at vedtaket ikke er tilstrekkelig

skademotivert, at andre tilfredsstillende løsninger ikke er tilstrekkelig vurdert og at tillatelsen må stanses inntil genetisk status til den aktuelle ulven er avklart. Videre ber NOAH om at vedtak om dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til fellingsforsøket omgjøres.

Aktivt rovdyrvern (ARV) er i sin klage uenig i at det skal gis skadefellingstillatelse i de aktuelle situasjonene. ARV påpeker at det i vedtaket ikke er vist til skader av ulv innenfor det aktuelle fellingsområdet, og mener at andre forebyggende tiltak bør benyttes for å forhindre skade fra ulv. De mener det må foreligge informasjon om individets identitet før tillatelse til felling kan gis.

Det vises til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren har ved oversendelse av saken påpekt at det er blitt noen feil i vedtaket. Det er påpekt at saken er vurdert ut fra at det på vedtakstidspunktet forelå to skader av ulv på sau i området og at det var mye sau på utmarksbeite i området der skaden var registrert og nærliggende område. Videre er vurderingen knyttet til løs på drevet halsende hund tatt med utgangspunkt i tidspunktet på året da tillatelsen til felling ble gitt, som var i august.

Statsforvalteren tar kritikk for at det har blitt noen feil i vedtaket, men vurderer at disse ikke har hatt betydning for konklusjonen, og finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til Statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Ulv er fredet. Det er likevel mulig å felle ulv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingsstillatelsen er at felling ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Vi viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner, eller der hvor skadepotensialet er overhengende. Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18.

Feil i vedtak

Statsforvalteren har ved oversendelse av saken påpekt at det er blitt noen feil i vedtaket. Vi legger til grunn at vedtaket er fattet i august, og at det forelå to kadaverfunn av sau der ulv var påvist som skadeårsak i området Klættsetra i Rendalen kommune på vedtakstidspunktet.

Betinget kvote

I region 4 og 5 er bestandsmålet for ulv nådd, og rovviltnemnda har myndighet til å vedta en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften § 8. Rovviltnemnda for region 4 og 5 har for 2022

vedtatt en betinget skadefellingskvote på inntil 10 ulver. Vedtaket om betinget kvote er klagebehandlet av Klima- og miljødepartementet 7. juli 2022, som har opprettholdt vedtaket.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Innlandet myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal Statsforvalteren vektlegge føringene i den regionale forvaltningsplanen og drøfte skjønnskriteriene som er listet opp i rovviltforskriften § 9 og vurdere det opp mot den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Områdets betydning som beitemark

Området det er gitt tillatelse til felling i er prioritert beiteområde. Statsforvalteren har vurdert området som er viktig beiteområde. Vi tiltrer denne vurderingen.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for å iverksette en skadefelling, er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt.

Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare, og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis.

Det går flere tusen sau på beite i området og omkringliggende beiteområder. Områdene er i prioriterte beiteområder, og i henhold til prinsippet om differensiert forvaltning skal det være en lav terskel for felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder.

Miljødirektoratet viser til at det på vedtakstidspunktet var påvist et begrenset skadeomfang, men vi slutter oss til Statsforvalterens vurdering av at det forelå et betydelig potensial for fremtidige skader i den aktuelle situasjonen, dersom ulven som hadde tatt to sauer skulle fortsette å oppholde seg i området. Vurderingen er gjort i lys av tidligere erfaringer med ulv som tar sau i områder med mye sau på utmarksbeite.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Miljødirektoratet slutter seg til Statsforvalterens vurderinger om mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling. Det at området er et prioritert beiteområde, har betydning for hvor inngripende tiltak som vil være aktuelle å iverksette. Miljødirektoratet slutter seg Statsforvalterens vurderinger.

Genetisk dokumentasjon

Det lar seg ikke gjøre å holde rede på et hvert individ av ulv i den skandinaviske ulvebestanden til enhver tid, men avtalene som er inngått med svenske myndigheter om å gjensidig informere hverandre dersom DNA fra genetisk verdifulle ulver registreres, er inngått for å øke mulighetene for å skjerme slike individer fra felling. Det foreligger dog ikke noe absolutt krav om at dyret skal identifiseres med DNA før det kan åpnes for skadefelling. Men det er en føring om at det, så langt

det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av DNA-prøver for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling.

Det er dermed viktig at statsforvalterne gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Løs på drevet halsende hund

Den 13. juli 2017 kom Regjeringen med en tiltakspakke som ville gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen, i beiteprioriterte områder. Som et ledd i denne tiltakspakken ble det besluttet at myndigheten til å tillate bruk av løs, på drevet, halsende hund ved skadefelling på ulv, skulle delegeres fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, (nå statsforvalterne). I brev av 14. juli 2017 fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, ble myndigheten delegert med hjemmel i viltlovens § 35, tredje ledd. Statsforvalteren besitter følgelig myndighet til å gi dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til skadefelling av ulv.

Slipp av løs hund om sommeren, vil medføre en økt risiko for forstyrrelser/skade på annet vilt og beitedyr. Vi tiltrer Statsforvalterens beskrivelser av risikoer i vedtaket og mener også at de vilkår som er satt for bruken av slik hund er hensiktsmessige for å bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser. Det er slik vi ser det viktig at statsforvalterne har en tett oppfølging med kommuner/fellingslag som får dispensasjoner, slik at en får samlet erfaringer fra de tilfellene der løs, på drevet, halsende hund blir benyttet/sluppet løs. Det å sikre at logg fra fellingsforsøk og gps-logg fra hundepileire blir overlevert til Miljødirektoratet innen fastsatt frist, er viktig for å få samlet erfaringer med de slippene som faktisk blir gjort.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak og vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet. Vi tiltrer i det vesentlige Statsforvalterens vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalterens vedtak om felling av ulv i deler av region 5, datert 10. august 2022.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
MATDEPARTEMENTET			
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 56	7701	STEINKJER
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
TOLGA KOMMUNE	Brugata 38	2540	TOLGA
TYNSET KOMMUNE	Torvgata 1	2500	TYNSET
ALVDAL KOMMUNE	Gjelen 3	2560	ALVDAL
ENGERDAL KOMMUNE	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
STOR-ELVDAL KOMMUNE	Storgata 120	2480	KOPPANG
RENDALEN KOMMUNE	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN